

Předkládaná práce podává obraz významné skladatelské osobnosti české Nové hudby, Zbyňka Vostřáka. Hlavní důraz autor klade na skladatelovu poetiku a kompoziční postupy, ale během osvětlování jejich geneze jsou uváděny kontexty jak historické, tak i dobové estetické a teoretické. Nejde tedy jen o profil jednoho skladatele, ale i o svědectví týkající se období 60.-80. let u nás, včetně podrobností o metodách represe nežádoucích umělců za socialismu.

Text této habilitační práce je, až na úvod, nepatrné úpravy a aktualizovanou bibliografii, vlastně spojením dvou již publikovaných prací. Jednou je kniha *Zbyněk Vostřák: Idea a tvar v hudbě*, která vyšla v roce 1998, druhou je odborný článek mapující prameny ve Vostřákově pozůstalosti v Národním muzeu - Českém muzeu hudby, který vyšel v *Opus musicum* v roce 2016. Propojením těchto textů vznikl velmi kvalitní celek psaný koncizním jazykem, přehledné struktury, doplněný různorodými analýzami děl s mnoha nákresy, příklady, seznamy, tabulkami, a opatřený odpovídajícím poznámkovým aparátem. Autor navrhuje i možnosti další badatelské práce.

Jak Pudlák uvádí v úvodu, v době, kdy psal svou původní monografii, nebyla Vostřákova pozůstalost ještě shromážděna na jednom místě, ani neexistoval přehled o jejím obsahu. Pro novou verzi zvolil to nejprostší řešení: před text původní monografie, jejíž strukturu včetně příloh a příkladů plně zachoval, předřadil úvodní slovo a článek o pozůstalosti v ČMH. Je nutné podotknout, že nová verze postrádá některé formální kvality starší knižně vydané monografie – například odlišování jmen děl kurzívou hodně usnadňovalo čtení.

Několik kritických poznámek k diskusi:

Skladatelova pozůstalost je zpracována systematicky a přehledně, a jak Pudlák uvádí, sám Vostřák již během svého života svoji tvorbu pečlivě dokumentoval. Při čtení rozborů nebylo ovšem vždy jasné, jestli je uváděný diagram, nákres, rozbor apod. přímo citován z pramenů (dopisy, poznámky, skici), nebo jestli jde o práci badatele.

V objektivní monografii právě o Vostřákovi se nabízí, dnes snad s již dostatečným historickým odstupem, alespoň okrajově pojednat míru inovativnosti avantgardy za železnou oponou, tedy odlišit zcela originální od přejatého, případně okopírovaného ze západu. Například při popisu situace v šedesátých letech nebo v kapitole Aleatorika, otevřené dílo, koncept, a zcela určitě v kapitole Skladatelská estetika a etika – jsem postrádala alespoň minimální komentář.¹ Téma originalnosti konceptů v umění je dosud velmi aktuální.

Pro případ vydávání rozšířené verze monografie bych navrhovala doplnit ji o nahrávky alespoň několika skladeb. Z příkladů není možné si udělat představu, jak velmi zajímavé tektonické konstrukce celků, popisované verbálně i v diagramech, skutečně vyznívají. Zvukový obraz jsem postrádala hlavně při četbě citátů z Vostřákových textů, kde zdůrazňuje, jak je pro něj hledisko posluchače podstatné. Vostřák se zabýval otázkami, které jsou dosud nevyřešené - dualita racionální konstrukce a intuice při kompoziční práci je momentálně tématem několika studentských prací na Katedře skladby.

Závěr:

Pudlákova monografie i badatelská činnost přinášejí kvalitně zpracované nové vědecké poznatky. Pokud nebyl ani jeden z již publikovaných textů předkládán v minulosti jako podklad k udělení vědecko-pedagogické hodnosti, habilitaci **doporučuji**.

V Praze 14. 5. 2018

MgA. Iva Oplištilová, Ph.D.

1 Např. nápadné podobnosti *Knihy principů* s verbálními partiturami K. Stockhausena.